

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-PO

Stichting Nederlandse School München

Plaats : 85579 Neubiberg
BRIN nummer : 29TY|C1
Onderzoeksnummer : 291860
Datum onderzoek : 11 februari 2017
Datum vaststelling : 12 mei 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	KWALITEITSPROFIEL	7
3	BESCHOUWING	10
4	VERVOLG VAN HET TOEZICHT	14

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-PO Stichting Nederlandse School München te Neubiberg, München, Duitsland in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betreft onder andere een activiteitenverslag 2015-2016, de resultaten van de ouderenquête 2015 en een zelfevaluatie. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in de groepen 1/2, 3/4 en 5/7/8 de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;

- Gesprekken met de directie, het bestuur, leerlingen, leraren en ouders over de kwaliteit van de indicatoren;

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directeur. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	
3.3	De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.4	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen blijft beperkt.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.1	De ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.2	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.			•	
4.3	Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.				•
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.5	De school gebruikt de informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
N1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen	•	
N2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen	•	
N4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima	•	

3 BESCHOUWING

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het ntc primair onderwijs op Stichting Nederlandse School München en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Nederlandse School München biedt sinds 2007 onderwijs in de Nederlandse taal en cultuur (ntc) aan op het niveau van het primair onderwijs. De school telt momenteel 60 leerlingen waarvan zeven peuters. Het leerlingenaantal is de laatste jaren redelijk stabiel, waarbij het aantal leerlingen in de onderbouw al jaren groter is dan dat in de bovenbouw. Dit heeft vooral te maken met het Duitse schoolsysteem waarbij leerlingen al op jonge leeftijd veel huiswerk krijgen en tevens vroeg de overstap naar het voortgezet onderwijs maken. De leerlingen krijgen op de vrijdagmiddag of de zaterdagochtend les van een klein team van vier bevoegde leraren, daarnaast heeft de school een tweetal ondersteunende leerkrachten die onder andere vervangen bij ziekte en ondersteunen bij het afnemen van toetsen. De lessen worden verzorgd op de Montessorischool Emile in Neubiberg (München), de school beschikt hier niet over eigen lokalen maar kan wel van veel voorzieningen - waaronder een internetaansluiting - gebruik maken en heeft een eigen bibliotheek.

De meeste leerlingen op de Nederlandse School München volgen dagonderwijs op een Duitse school, een enkele leerling op de Europese School. Vrijwel alle leerlingen zijn afkomstig uit gezinnen met één Nederlandstalige ouder en één anderstalige ouder. Een zeer klein aantal ouders heeft een Vlaamse achtergrond. Voor ongeveer 90% van de leerlingen is Nederlands de tweede taal, voor de overige 10% is Nederlands de eerste taal. Het niveau van de beheersing van de Nederlandse taal is hierdoor redelijk homogeen.

Het bestuur bepaalt samen met de directeur en de leraren - onder andere tijdens de jaarlijkse beleidsdag - welke acties ten behoeve van de verbetering van de onderwijskwaliteit er worden ingezet. Daarnaast houdt het bestuur zich onder andere bezig met de pr, financiën, huisvesting en bemensing van de school.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De school heeft in de afgelopen jaren de ouderbijdrage verhoogd waarbij nu de maximale draagkracht van de ouders bereikt is. De ouderbijdrage is - met het

wegvallen van de subsidie - echter niet kostendekkend voor het onderwijs, dit betekent dat de school momenteel inteert op haar financiële reserves. De school kan door deze reserves bij een gelijkblijvend aantal leerlingen nog ongeveer vijf jaar blijven bestaan. De school onderzoekt tevens mogelijkheden voor sponsoring, dit heeft tot op heden nog niets structureels opgeleverd.

Algemeen beeld

De Nederlandse School München levert over het geheel genomen onderwijs van ruim voldoende kwaliteit. Alle indicatoren zijn tenminste als voldoende beoordeeld. De sterke pedagogische en didactische kwaliteiten van de leraren dragen in hoge mate bij aan de kwaliteit van de school. De lessen kenmerken zich door een prettige sfeer, een duidelijke uitleg en gestructureerde aanpak van de leraren en een actieve leerhouding van de leerlingen. Het bestuur heeft samen met de directeur een systeem van kwaliteitszorg ingericht waarbij gebruik wordt gemaakt van onder andere een zelfevaluatie-instrument en een ouderenquête. Hieraan koppelt de school vervolgens planmatig en doelgericht verschillende verbeteracties. De leerlingen en ouders, met wie de inspectie gesproken heeft, geven aan heel tevreden te zijn over de Nederlandse lessen.

Toelichting

Opbrengsten

De school heeft de laatste jaren weinig leerlingen in groep 8 gehad. Daarom kan de inspectie de resultaten aan het eind van de schoolperiode niet beoordelen. Voor de tussentijdse resultaten geldt dat de school de ontwikkeling van de leerlingen analyseert door middel van observaties en de resultaten van methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen. Sinds dit jaar beoordeelt de inspectie de tussenresultaten van scholen in Nederland, en daarmee ook van ntc-scholen in het buitenland, niet meer. Het is de verantwoordelijkheid van scholen hier zelf doelen voor te stellen en de tussenresultaten te analyseren. Wel doet de inspectie de uitspraak dat er voldoende tot goede resultaten zijn bij technisch lezen, begrijpend lezen en woordenschat. Veel leerlingen functioneren op of zelfs boven het niveau van hun leeftijdsgenoten in Nederland terwijl het Nederlands voor vrijwel alle leerlingen op de Nederlandse School München de tweede taal is. Voor spelling blijven de resultaten op de methodeonafhankelijke toetsen voor de meeste leerlingen echter achter ten opzichte van hun leeftijdsgenoten in Nederland. Dit is overigens een gebruikelijk beeld bij het ntc-onderwijs, vanwege het verminderde Nederlandse taalaanbod. Hierbij merkt de inspectie op dat de meeste leerlingen wel een leerwinst boeken die past bij hun niveau.

Onderwijspraktijk

De leermiddelen die de Nederlandse School München hanteert zijn eigentijds en voldoen aan de kerndoelen. Ook bij de peuters en kleuters (groep 1 en 2) worden er methodes gehanteerd waardoor er systematisch aan de tussendoelen gewerkt wordt. Daarnaast beschikt de school over moderne media zoals tablets die ingezet worden tijdens de lessen.

De school heeft voldoende onderwijstijd gepland, de school realiseert gemiddeld 120 uur contacttijd op jaarbasis. De leerlingen krijgen gedurende drie uur les op de vrijdag of gedurende drieëneuhalf uur op de zaterdag omdat er vanwege vakanties op minder zaterdagen les wordt gegeven. Daarnaast organiseert de school nog een aantal cultuurdagen. De leerlingen krijgen geen huiswerk mee omdat de huiswerklast van de dagscholen meestal al groot is en het gezien het aantal contacturen ook niet nodig is. Er is weinig sprake van verzuim alhoewel in de lagere groepen en op de zaterdagen nog weleens leerlingen worden afgemeld. Als dit te vaak gebeurt neemt de leraar contact op met de ouder. Doordat de school een beroep kan doen op twee invalkrachten is er geen sprake van lesuitval.

Uit het gesprek dat de inspectie met enkele ouders voerde komt naar voren dat zij veel waardering hebben voor de school, vooral voor de inzet en de manier van lesgeven van de leraren. De ouders voelen zich betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen en zijn tevreden over de lessen, de leraren en de wijze waarop zij op de hoogte worden gehouden van de vorderingen van hun kinderen en algemene schoolzaken.

Door de respectvolle pedagogische aanpak van de leraren verlopen de lessen in een prettige en veilige sfeer. Hierdoor heerst er een prettig werkklimaat waarin de leerlingen de focus volledig op het leren kunnen richten. De lessen kenmerken zich door een duidelijke uitleg, een vlot tempo, een gestructureerde taakgerichte aanpak van de leraren en een actieve leerhouding van de meeste leerlingen. Daarnaast blijkt dat de leraren tijdens de lessen een duidelijke focus hebben op de ontwikkeling van de woordenschat en de mondelinge taalvaardigheid waarbij zij ook een effectieve woordenschatdidactiek toepassen. De lessen zijn goed voorbereid en verlopen gestructureerd. Over het algemeen krijgen de leerlingen op hen afgestemde leerinhouden, instructie en verwerking. De school is sinds dit schooljaar bezig om met behulp van groepsplannen gedifferentieerd les te geven. Dit is een proces in ontwikkeling, de basis ligt er inmiddels. De volgende stap is om de differentiatie planmatiger uit te werken en hierdoor nog meer toe te spitsen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het primaire proces van leren en lesgeven is - mede door de kleine groepen - nauw verweven met de individuele zorg die sommige leerlingen nodig hebben.

Het groepsplan kan gaan helpen om ook deze individuele zorg meer doelgericht en planmatig vorm te geven en vast te leggen.

De leraren houden met behulp van methodeonafhankelijke en methodengebonden toetsen, observaties en leerlingenwerk zicht op de cognitieve ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gebruiken deze informatie om hun onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leraren kunnen de vooruitgang op de toetsen per leerling (de zogenaamde leerwinst) nog scherper analyseren om vervolgens op basis van deze analyse concrete en ambitieuze doelen per leerling te formuleren. Deze doelen kunnen vervolgens gekoppeld worden aan de langetermijndoelen zoals die met de ouders besproken zijn.

Kwaliteitszorg

De school evalueert jaarlijks de kwaliteit van haar onderwijs, onder meer door gebruik te maken van de zelfevaluatie-instrumenten van de Stichting NOB en door het afnemen van een ouderenquête. Op basis hiervan worden verbeterpunten geformuleerd en opgenomen in het schoolplan en het activiteitenplan. De leraren evalueren jaarlijks met de directeur en het bestuur op een zogenaamde beleidsdag het beleid en stellen dit waar nodig bij. Het team bespreekt twee keer per jaar de resultaten van de leerlingen en koppelt ook hier - indien nodig - verbeteracties aan. De directeur bespreekt deze leerresultaten met het bestuur.

De leraren professionaliseren zich door onder andere per toerbeurt deel te nemen aan de jaarlijkse bijscholing van de Stichting NOB en door regelmatig gebruik te maken van de ondersteuning die zij bieden. De opgedane kennis wordt met de collega's gedeeld en betrokken bij de ontwikkeling van de school. Een recent voorbeeld hiervan is het werken met coöperatieve werkvormen. Door dit alles werkt de school planmatig aan verbetering van haar onderwijs. Het aantal wisselingen in het team en het bestuur is niet heel groot, desondanks vindt de school het belangrijk gemaakte afspraken te borgen. Hiervoor heeft de school voor zowel de leraren als het bestuur een uitgebreid en praktisch handboek, waarin onder andere gemaakte afspraken en taak- en verantwoordelijkheidsverdelingen zijn opgenomen. Deze map wordt jaarlijks geactualiseerd. De school is voornemens door middel van klassenbezoeken en collegiale consultatie de borging van bepaalde verbeteringen te verstevigen.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.